

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 17220
Tarih: 04.03.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de cezaevlerindeki hak ihlalleri gün geçtikçe daha çok artmakta, gündeme ve kamuoyuna yansımaktadır. Özellikle Adli Tıp Kurumu’nun cezaevinde kalamayacağı açık olan hasta mahpuslara yönelik cezaevinde kalabileceklerine dair raporlar da hak ihlallerine eklenmektedir. Cezaevlerindeki kadın mahpuslar ve hasta mahpusların sorunlarının araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

Adalet Bakanlığı verilerine göre, cezaevlerinde 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla 38 bin 43’ü hükümlü toplam 297 bin 726 tutuklu bulunmaktadır. İnsan Hakları Derneği’nin (İHD) Mart 2021 tarihinde yayınladığı hasta tutuklu listesine göre de 604’ü ağır olmak üzere en az bin 605 hasta tutuklu vardır. 2021 yılı içinde 7’si infaz ertelemelerinden kısa bir süre sonra olmak üzere en az 59 hasta tutuklu tedavi hakları engellendiğini için hayatını kaybetmiştir.

Özellikle demans hastalığından muzdarip olan Aysel Tuğluk’un cezaevinde ATK raporuyla tutulması, kamuoyunda büyük tepkiye yol açmıştır. Tuğluk’un cezaevi koşullarında kalamayacağı ve cezaevi koşullarının hastalığın ilerlemesine sebep olacağı bildirilmesine rağmen tutukluluğu devam ettirilmektedir. Aysel Tuğluk’un cezaevi görüşüne giden kardeşi Alattin Tuğluk, Tuğluk’un hastalığı için “Kalkamıyor, kitap okuyamıyor, iletişim kuramıyor, televizyon seyredemiyor ve kimseyle konuşmuyor” ifadelerini kullanmıştır.

Hasta mahpus kadınlara dair Özgürlükçü Hukukçular Derneği raporlarından ulaşılan bazı bilgiler şunlardır:

Van T Tipi’nde tutsak Semiran Erbağa tuvaletteki pis su ile ilaçlarını almak zorunda kalmıştır. Bakırköy Kadın Hapishanesinde özellikle yeni sevk olan mahpuslara çıplak arama dayatması

yapılmış, itiraz edilmesi halinde kadın gardiyanlar tarafından “Erkek gardiyanları çağırırız” şeklinde tehditlerde bulunulduğu tarafımıza aktarılmıştır.

Acilen tahliye edilmesi gereken, hayati tehlikesi yüksek olan 5 kadın hasta mahpus vardır: Semire Direkçi bağırsakları dışarıda yaşamaktadır. Muhlise Karagüzel astım ve kalp rahatsızlıkları ile cezaevinde tutulmaktadır. Fatma Özbay meme kanseri, Rojbin Çetin bağırsak kanseri, Aysel Tuğluk demans hastasıdır. Bahsedilen kadın hasta mahpusların söz konusu hastalıklarının cezaevi koşullarında daha da ilerlemesi kaçınılmazdır.

Ayrıca cezaevlerinde birçok başka hak ihlali de yaşanmaktadır. Örneğin Elazığ T Tipi Cezaevi’nde tutuklu bulunduğu sürede DTK Eşbaşkanı ve HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven’in gardiyanlar tarafından tehdit edildiği belirtilmiştir.

Yine Elazığ Kadın Ceza İnfaz Kurumu’nda sadece Evrensel Gazetesi’ne izin verildiği belirtilmiştir. Mahpuslar cezaevi ile alakalı haberler olunca Evrensel Gazetesi’nin de ilgili kısımlarının kesilerek verildiği belirtmişlerdir. Mahpus-avukat görüşü infaz koruma memurları aracılığı ile takip edilmiştir.

Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda tatillerde cezaevinde nöbetçi sağlık personeli bulundurulmamış, mahpuslara dirençleri artırıcı ek iye verilmediği belirtilmiş ve dahi kantin kapalı tutularak mahpusların kendi imkanları ile de vitamin almalarının önü kesilmiştir. Covid-19 geçiren mahpusların neredeyse tamamında kılcal damar belirginleşmesi sorunu başlamış, mahpusların hastane giriş çıkışlarında çift kelepçe uygulamasını kabul etmemeleri sebepleriyle hastane çıkışları yapılmayan mahpusların sağlık problemleri büyümektedir.

Sincan Cezaevi’nde daha önce mahpusların hastalıkları sebebiyle rutin olarak verilen bazı ilaçların pandemi döneminde ücretle verilmeye başlandığı belirtilmiştir. Adli mahpuslarda koış değişikliğinin yapılabildiği, siyasi mahpuslarda ise bu durumun güçleştirildiği ve pandeminin buna gerekçe gösterildiği ifade edilmiştir.

Bu hak ihlallerinin yanı sıra kadın mahpusların önemli bir kısmı cezaevinde çocuklarına bakmakta, hijyen ürünlerine ulaşım sorunları yaşamakta, engelli kadın mahpuslar cezaevlerinin uygun olmayan dizaynı sebebiyle zorluk çekmektedir.

Cezaevlerindeki kadınların mevcut sorunlarının yanında bilinmeyen sorunlarının da araştırılması ve bütün sorunların çözümüne dair bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	<i>F. Kurtulan</i>
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Z. Gülüm</i>
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>M. Piroğlu</i>
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Kemalbay</i>
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	<i>D. Dağ</i>
6	MURAT SARISAÇ	VAN	<i>M. Sarisaç</i>
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Dede</i>
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	<i>B. Öztürk</i>
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	<i>H. Özsoy</i>
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>E. Günay</i>
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>O. Ersoy</i>
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	<i>S. Coşkun</i>
13	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>P. Dunder</i>
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	<i>D. Taşdemir</i>
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>A. Başaran</i>
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	<i>K. Bulbul</i>
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	<i>F. Uca</i>
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>N. İpekyüz</i>
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	<i>N. Maçın</i>
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İ. Taşcier</i>